HOTĂRÎREA CURŢII CONSTITUŢIONALE
despre controlul constituţionalităţii art. 5 alin. (1) din Legea cu privire la procedura de alegere a Preşedintelui Republicii Moldova

Nr.38 din 24.11.2000

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.149-151/41 din 30.11.2000

* * *

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituţională în componenţa:
Pavel BARBALAT - preşedinte
Nicolae CHISEEV - judecător
Mihai COTOROBAI - judecător
Constantin LOZOVANU - judecător
Gheorghe SUSARENCO - judecător-raportor
Ion VASILATI - judecător

cu participarea grefierului Corina Popa, dlui Ion Creangă, reprezentantul permanent al Parlamentului la Curtea Constituţională, în lipsa deputatului în Parlament Anatol Dubrovschi, autorul sesizării, conducîndu-se după articolele 135 alin. (1) lit. a) din Constituţie, art. 16 alin. (1) din Codul jurisdicţiei constituţionale, a examinat în şedinţă plenară deschisă dosarul privind controlul constituţionalităţii art. 5 alin. (1) din Legea nr. 1234-XIV din 22 septembrie 2000 "Cu privire la procedura de alegere a Preşedintelui Republicii Moldova"* .

---

* M.O., 2000, nr. 139-140, art. 996.

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea deputatului în Parlament Anatol Dubrovschi, depusă la 16 noiembrie 2000 în conformitate cu art. 24 şi 25 din Legea cu privire la Curtea Constituţională, art. 38 şi 39 din Codul jurisdicţiei constituţionale.

Prin decizia Curţii Constituţionale din 22 noiembrie 2000 sesizarea a fost acceptată pentru examinare în fond.

Analizînd materialele dosarului, audiind informaţia judecătorului-raportor şi explicaţiile reprezentantului Parlamentului,

Curtea Constituţională

a c o n s t a t a t :

La 22 septembrie 2000 Parlamentul a adoptat Legea nr. 1234-XIV "Cu privire la procedura de alegere a Preşedintelui Republicii Moldova", potrivit art. 5 al căreia candidatura pentru funcţia de Preşedinte al Republicii Moldova poate fi propusă, începînd cu ziua fixării datei alegerilor, de către:

a) persoana care îşi înaintează propria candidatură, susţinută de cel puţin 15 deputaţi;

b) un grup de cel puţin 15 deputaţi.

Solicitînd controlul constituţionalităţii dispoziţiei în cauză, autorul sesizării susţine că în cazul dat legiuitorul a încălcat atît drepturile şi libertăţile omului, inclusiv dreptul de a alege prin vot direct şeful statului, cît şi dreptul partidelor politice şi al organizaţiilor social-politice de a propune candidaturi la funcţia de şef al statului.

Printre argumentele aduse în sprijinul sesizării, autorul relevă încălcarea art. 1 alin. (3), art. 2 alin. (1), art. 38 alin. (1) din Constituţie şi art. 18 din Legea privind partidele şi alte organizaţii social-politice** .

** M.O., 2000, nr. 53, art. 340.

În cadrul examinării obiectului sesizării, Curtea Constituţională urmează să se pronunţe asupra principiilor ce reglementează relaţiile între stat şi cetăţean, asupra drepturilor acestora, raportate la garanţiile acordate de stat şi la realizarea lor propriu-zisă, inclusiv drepturile fundamentale de a alege şi de a fi ales, dreptul de a participa la administrarea treburilor publice nemijlocit, precum şi prin reprezentanţii săi.

Potrivit art. 78 din Constituţie, Preşedintele Republicii Moldova este ales de Parlament prin vot secret; este ales candidatul care a obţinut 3/5 din voturile deputaţilor aleşi.

Astfel, modalitatea alegerii Preşedintelui republicii determină forma de guvernămînt.

În toate sistemele constituţionale contemporane parlamentele sînt expresia voinţei suverane a corpului electoral, exprimată periodic prin vot universal, şi au rolul de a transpune în decizii politice voinţa suverană a naţiunii.

Constituţia Republicii Moldova, prin art. 60 alin. (1), prevede în acest sens că Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova.

Curtea Constituţională relevă că în baza Constituţiei Republicii Moldova, modificată prin Legea nr. 1115-XIV din 5 iulie 2000***, Parlamentul a devenit exponentul voinţei naţionale.

*** M.O., 2000, nr. 88-90, art. 661.

Constituţia, prin art. 60, 72 şi 78, prevede soluţionarea chestiunii abordate de autorul sesizării în exclusivitate de către Parlament, prin exercitarea atribuţiilor sale de bază şi la discreţia sa. Curtea Constituţională consideră că în problema alegerii Preşedintelui Republicii Moldova numai Parlamentul este în măsură să decidă asupra modalităţilor, procedurilor şi condiţiilor de soluţionare a acesteia, potrivit principiului autonomiei parlamentare, în virtutea căruia el îşi stabileşte modul de organizare şi desfăşurare a propriilor activităţi, evident, în limitele normelor constituţionale.

Argumentele autorului sesizării, potrivit cărora partidele şi alte organizaţii social-politice sînt înlăturate de la procesul alegerii Preşedintelui ţării, nu pot fi reţinute, deoarece atît fiecare deputat în parte, cît şi fracţiunile parlamentare reprezintă în Parlament forţele politice din societate, care au propus candidaţi în acest organ eligibil.

Pentru considerentele expuse, în baza art. 140 din Constituţie, art. 26 din Legea cu privire la Curtea Constituţională, art. 62 din Codul jurisdicţiei constituţionale,

Curtea Constituţională

H O T Ă R Ă Ş T E :

1. Recunoaşte constituţional art. 5 alin. (1) din Legea nr. 1234-XIV din 22 septembrie 2000 "Cu privire la procedura de alegere a Preşedintelui Republicii Moldova".

2. Prezenta Hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării şi se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREŞEDINTELE
CURŢII CONSTITUŢIONALE Pavel BARBALAT

Chişinău, 24 noiembrie 2000.
Nr. 38.